

Видавництво “Світлич” представляє комплект підручників для 1 класу НУШ

Сайт підтримки підручників svitdovkola.org

Всі підручники
поєднані
тематично

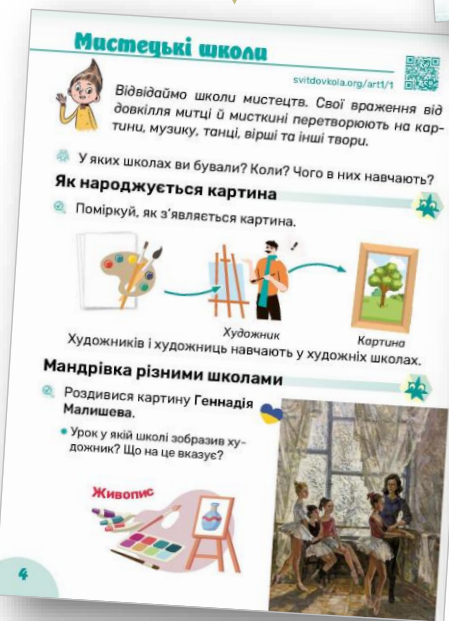

◀ Буквар

Мистецтво

Тема 1.
Я школяр /
школярка

Кожен підручник розкриває інтегровану тему в новому ракурсі

▲ Я досліджую світ

Підручник “Я досліджую світ” для 1 класу

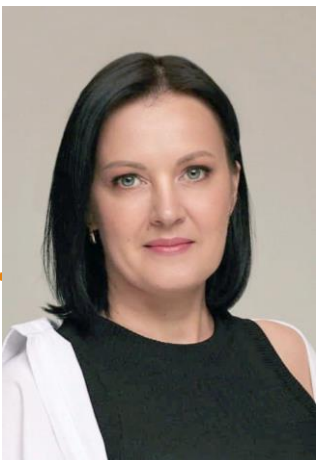
Авторки: Ольга Волощенко,
Олександра Козак, Ганна Остапенко

Методична підтримка до підручника —
на сайті svitdovkola.org

Видавництво “Світлич”, 2023

Авторський колектив підручника

Ольга Волощенко,

старша викладачка кафедри педагогіки Львівського ОІППО, дійсний член Інституту професійного розвитку вчителів Світової координаційної виховно-освітньої ради Торонто–Львів, тренерка Нової української школи Всеукраїнського рівня, співавторка Держстандарту початкової освіти та Типової освітньої програми

Олександра Козак,

старша викладачка кафедри педагогіки Львівського ОІППО, тренерка Нової української школи Всеукраїнського рівня, співавторка Держстандарту початкової освіти та Типової освітньої програми

Ганна Остапенко,

педагогиня із 20-річним досвідом роботи у початкових класах, головна редакторка журналу “Джміль”, засновниця альтернативної школи “Соняшник”, ведуча сімейних проєктів, тьюторка

Основна діяльність — дослідницька

Основна діяльність — дослідницька

Досліджуємо фото й робимо висновок

Проводимо природничий дослід разом із дорослими

Дізнаємося важливу інформацію в ході дослідів

Проблемне запитання

Де "живе" вода?

1. Розглянь фотографію Землі з космосу. Який колір на ній переважає? Чому?

2. Досліди, де "живе" вода.

Висновок: в рослинах є вода.

Висновок: вода є всередині нас.

Висновок: у ґрунті також є вода.

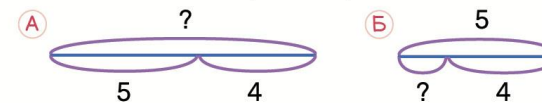
Вода є всюди: у морях і океанах, у хмарах і льодовиках, у ґрунті, у рослинах і тваринах. І, звичайно, в організмі людини!

3. Роздивися зображення. Розкажи, як змінюється частка води в тілі людини з віком.

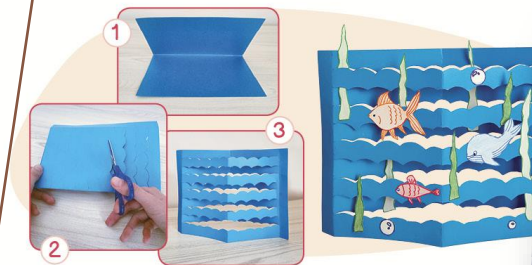
4. Що ти відчуваєш, коли довго не п'єш?

5. Іринка до обіду випила 4 склянки води, а після обіду — 5 склянок. Яка схема показує, скільки склянок води випила Іринка впродовж дня?

6. Досліди, скільки літрів води в 9 склянках — це твоя добова норма!

7. Створи паперове море. Хто може в ньому жити?

Основна діяльність — дослідницька

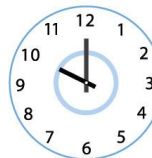
Визначаємо, як на нас впливають наші заняття

Досліджуємо перехід води з одного стану в інший

4. Розглянь малюнки і розкажи про захоплення подруг.

5. Михайликові дуже подобається грати на смартфоні. Він почав гру о 10-й годині, а закінчив о 12-й. Скільки часу грався Михайлик?

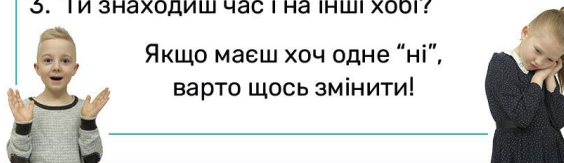

6. Чим корисні захоплення із завдань 1–5? Поміркуйте, чим вони можуть зашкодити. Що можна зробити, якщо захоплення приносить шкоду?

Перевір, чи справді корисне твоє хобі

1. Воно дає тобі більше радості, ніж втоми?
2. Ти легко припиняєш це заняття, коли настає час робити інші справи чи йти спати?
3. Ти знаходиш час і на інші хобі?

Якщо маєш хоч одне "ні", варто щось змінити!

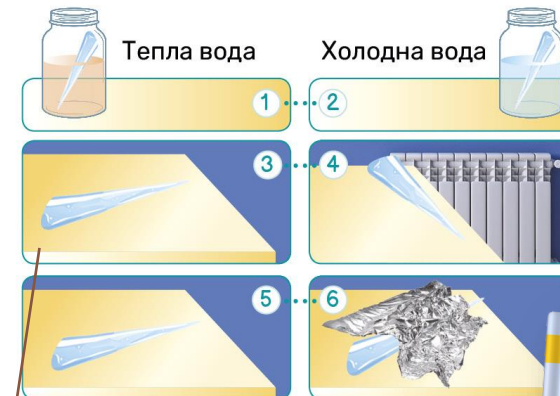

8

Тиждень 17 · СВІТ ЗАХОПЛЕНЬ

Яка справа може стати твоїм захопленням?

1. Щоб знайти нове захоплення, варто спробувати багато різних занять. Які цікаві заняття ви знаєте?
2. Ганнуса захоплюється науковими експериментами. Вона запропонувала дослідити, як тануть бурульки. Візьми 6 бурульок або шматочків льоду і розклади їх, як показано на схемі.

Яка бурулька з кожної пари тоне швидше?

3. Артем любить уявляти себе актором. Він п... думує різні інсценізації та показує їх дру... Повправляйся і ти в акторській майстерності: готуй виступ, який розсмішить інших.

svitdovkola.org/1v2/p29

Основна діяльність — дослідницька

Проблемні запитання

Як природа допомагає винахідникам?

1. Розглянь фото і назви природні прототипи приладів, створених людьми.

Інколи винахідників надихає природа.

svitdovkola.org/1v2/p223

23

Знаходимо спільне і робимо висновки

Досліджуємо, що потрібно, щоб з'явилася веселка

Що потрібно, щоб з'явилася веселка?

1. Поміркуй, що потрібно для того, щоб побачити веселку.

2. Створи райдугу власноруч.

- * Миску з водою постав у кімнаті на місці, де освітлене сонцем.
- * Опустити у воду дзеркало, притуливши до краю миски і повернувши так, щоб на падали сонячні промені.
- * Візьми аркуш паперу та пересувай його вздовж миски, аж поки не побачиш на ньому відображення веселки.

96

Тиждень 30 • ВЕСЕЛКА

**Посилений
українознавчий
КОМПОНЕНТ**

Посилений українознавчий компонент

Завдання для обговорення
в групі

Хмара слів: форма подання
інформації, цікава та наочна
для дітей

Проблемне запитання

Чим неймовірна моя Україна?

1. Що у твоїй Батьківщині тебе захоплює?

Найкращі пісні.

Україна — країна
хоробрих людей.

Дуже гарна
природа!

2. Створіть хмару слів "Україна".

3. Дізнайся, що ти можеш зробити для України.

Україна — твоя Батьківщина, рідна земля.
Легідна, привітна, щедра — зіграє ,
усміхається , частує . Саме тут тобі
добре і затишно.

Кожен може зробити для України щось
корисне: посадити біля дому, очистити
від міський парк, розмовляти українською.

4. Розглянь світлини. Чим славиться Україна?

Неймовірний Софійський
собор, якому тисяча років

Українці —
найсмівливіші воїни

Борщ — унікальна страва,
яку люблять в усьому світі

Петриківський
розпис

Нашою музикою захоплюється увесь світ

Неймовірні інженери та вчені

Геніальна
Леся
Українка

5. Що ще ти можеш зробити, щоб жити в Україні
стало ще краще?

Подання відповідно до віку: світлини допомагають зрозуміти зміст і прочитати слова

Посилений українознавчий компонент

Українська народна казка
у формі стильного
сучасного коміксу

Шануємо захисників і захисниць України, рівняємося на них!

Проблемне запитання

Чи можу я стати для когось
захисником / захисницею?

1. Дізнайся, хто з героїв казки захистив Зайчика.

2. Чи захищав тебе хтось у скрутній ситуації?
3. Чи траплялося тобі стати на захист інших? Які емоції ти відчував / відчувала? Розкажи.

46

Тиждень 6 • БАТЬКІВЩИНА

4. Під час війни багато українців та українок стали на захист своєї Батьківщини. Якими рисами має володіти людина, щоб стати на захист інших?

5. Прочитай вірш львівської поетеси Наталі Тріщ. Чи є в твоєму класі такі захисники та захисниці? А може, цей вірш про тебе?

Захисник

Тато в мене — захисник,
України рятівник.
Служить віддано і вірно
На кордоні Батьківщини.

Хочу бути як тато.
Не дозволю ображати
Однокласницю Уляну
Й брата меншого Руслана.

Скоро виросту, і з татом
Будем разом захищати
Маму, діда... всю родину
Й рідну неньку Україну!

svitdovkola.org/1v2/p147

47

Посилений українознавчий компонент

Досліджуємо історію моди на прикладі українського строю

Крок за кроком знайомимо з традиційними предметами

Знайомимо зі зразками календарно-обрядового фольклору

В холодну пору необхідно вдягатися тепло. Особливо — якщо маєш чекати транспорт на зупинці. Можна вдягтися легше, якщо будеш бігати, кататися на лижах чи санчатах. Але тоді слід рухатися, а не стояти на місці.

- Чому в людей виникає бажання бути модними?
- Роздивись український одяг раніше й тепер. Що спільного? Що змінилось?

Старовинний одяг. Музей Івана Гончара

Сьогоднішня. Дитячі дні моди в Тернополі

Діти Івана Франка. Сто років тому

- Назар власноруч робив для мами коралі. На нитку він нашивав 8 червоних намистинок, а потім — 6 помаранчевих. Яких намистинок більше? На скільки?

svitdovkola.org/1v2/p183

83

Як приходить весна?

- Визнач за допомогою календаря, скільки днів триває весна. Чи завжди ця пора року приходить за календарем?

- Які зміни в неживій природі свідчать про прихід весни?

- В Україні існує давня традиція закликати весну. Зліпи із солоного тіста жайворонка, який тобі в цьому допоможе.

Жайворонку, жайворонку!
Візьми собі зиму,
А нам віддай весну.
Візьми собі сани,
А нам віддай віз!

svitdovkola.org/1v2/p261

Емоційний інтелект

Апелюючи до власного досвіду малят, вчимо визначати та називати емоції

На основі власного досвіду вчимося визначати емоції інших

3. Склади з цеглинок "Лего" дерево. Яку історію воно могло б розповісти?
4. Чи любиш ти осінь? Які емоції викликає в тебе ця пора?

4. Учні 1-го класу під час зимових канікул побували у Києві. У програмі екскурсії було заплановане відвідування вистави. Вчитель заздалегідь купив квитки у театр, що розташований біля Контрактової площі. Розкажи, як туди дістатися від Залізничного вокзалу (станція "Вокзальна").

Фрагмент схеми Київського метрополітену

5. Роман заплатив за квиток у метро ось такою монетою. Скільки решти отримає хлопчик, якщо проїзд коштує 8 грн?
6. На екскурсії Оксана задивилася на сувеніри і відстала від групи. Змодельуйте ситуацію. Як можна її вирішити?
7. Які емоції могла викликати у дітей мандрівка до Києва? Назви.

Додано
завдання
з "Лего"

Додано завдання з “Лего”

Нова постійна
рубрика

Чому Олімпійські ігри – особливі змагання?

1. Довідайся, чим Олімпійські ігри відрізняються від інших спортивних змагань.

Олімпійські ігри започаткували давні греки. Вони бігали наввипередки, боролися, влаштовували перегони на

і Сучасні Олімпійські ігри раз на 4 роки збирають з усього світу. Кожен спортсмен мріє стати олімпійським чемпіоном.

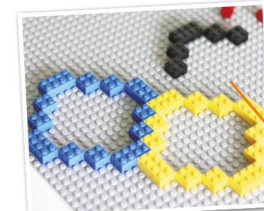
2. Прочитайте слова головного олімпійського гасла. Поміркуйте, чому воно таке.

3	4	5	2	1	6
и	д	ш	в	ш	е

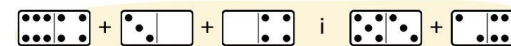
10	9	7	8
е	щ	в	и

13	17	11	15	16	18	12	14
л	ш	с	н	і	е	и	ь

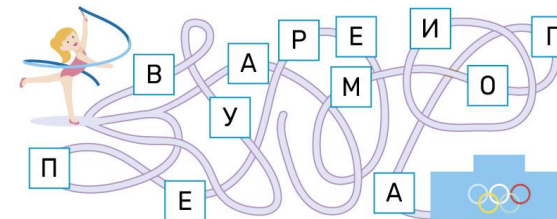
3. Склади емблему Олімпійських ігор з деталей конструктора “Лего”. Довідайся, що вона означає.

4. Порівняй усно кількість крапок на зображених кісточках доміно.

5. Чого очікує спортсменка від Олімпійських ігор?

Захопliwe
конструювання

7 годин —
 7 сторінок

Матеріал рівномірно розподілено
 між проблемними запитаннями

Що нового?

Вдосконалено структуру тематичних тижнів

Тиждень 26 **ВЕЛИКДЕНЬ**

Про що розповідає писанка?

- Довідайся, які символи зображають на писанках. Що вони означають?
 Гарна писанка у мене, Мабуть, кращої нема. Мама тільки помагала, Малювала ж я сама.
 Змалювала дрібно Вісім хрестиків ма І дрібносіньку яли І поясочок поміж Катерина Пер

1. Яке свято відзначають?
 2. Розкажи, що ти про це знаєш?
 3. Виклади ланцюжок

68 Тиждень 26 · ВЕЛИКДЕНЬ

3. Що спільного між цими творами декоративного мистецтва? Чим вони відрізняються?

Крашанка Крапанка Дряпанка Писанка

Любов
 Здоров'я

Що покладемо у великодній кошик?

1. Розглянь комікс та дізнайся, чи вдалися у господарині пашки.

Ти дивись, яке борошно погане!
 От гдінде тісто!

3. Що можна покласти до Великоднього кошика?

70 Тиждень 26 · ВЕЛИКДЕНЬ

Як святкують Великдень у світі?

- Розкажи, які традиції святкування Великодня існують у твоєї родині.
- Довідайся, чому німецькі діти з нетерпінням чекають Великодня.
 За німецьким повір'ям, великодній кролик розмальовує яйця та ховає їх у саду. Тож святкового ранку, після церковної служби, діти із задоволенням шукають ці яйця. А також шукають з ласощами, які вони обережно заховали напередодні.
- У Німеччині традиційним великоднім смаколиком є шоколадне яйце. Скільки їх можна купити на 100 грн, якщо вартість одного — 35 грн?
- Яке яйце наступне?

72 Тиждень 26 · ВЕЛИКДЕНЬ

1 проблемне запитання —
 2 сторінки

5. Довідайся про давню традицію "поливаного понеділка". Які емоції викликало в тебе прочитане?

У деяких регіонах України, Польщі, Чехії та Словаччини є жартівливий звичай у понеділок після Великодня обливати одне одного водою.

6. Ми святкуємо Великдень навесні, а в Австралії в цей час осінь. Тут дарунки дітям приносить милий сумчастий борсучок. Пройди по літерах стрілочками і довідайся його назву.

б	н		↑	↓	↶	↷
у	а	д				
т	к	и				

7. Про культуру якого народу тобі хочеться дізнатися більше? Довідайся, які весняні свята відзначають люди цієї національності.

73 svitdovkola.org/1v2/p273

Текстові пояснення допомагають узагальнити і краще запам'ятати відкриті під час дослідницької діяльності

3. Розкажи, як ти дотримуєшся правил безпечної поведінки.

Правила безпечної поведінки з побутовими приладами

- * Перш ніж вмикати електроприлади, переконайся, що розетка та шнур не мають пошкоджень.
- * Не суши на обігрівачі речей: вони можуть зайнятися.
- * Не залишай предметів, що можуть загорітися, біля ввімкненої плити або праски.
- * Не лишай без нагляду увімкнену праску, плиту тощо.

4. Як діяти у разі небезпеки? До кого можна звернутися по допомогу? Змодельуйте свої дії.

5. Зобразіть правила користування електротехнікою у вигляді схем, піктограм, позначок, малюнків.

svitdovkola.org/1v2/p161

61

5. Розглянь малюнки. Як ти вважаєш, чи сподобаються тваринкам дії дітей? Чому? Як тваринка може висловити своє незадоволення?

6. Разом із друзями складіть правила поведінки з домашніми улюбленцями.

Я хочу, щоб ви піклувалися про мене: годували мене, давали свіжої водички, тричі на день виводили на прогулянку. А я буду для вас вірним другом!

7. Поміркуй, звідки беруться безпритульні тварини. Що ми можемо зробити, аби таких тварин стало менше?

svitdovkola.org/1v2/p125

25

Що нового?

Доповнено
теоретичний
матеріал

Пам'ятка у вигляді репліки тваринки запам'ятовується краще

Структура підручника: постійні елементи на сторінках

Піктограми, що підказують
учням і вчителям тип
завдання

Піктограми освітніх галузей

Навчально-методичне забезпечення на сайті svitdovkola.org

Проблемне запитання

Як нам стати класною спільнотою?

1. Досліди, що легше зламати. Поясни, чому людям краще діяти разом.

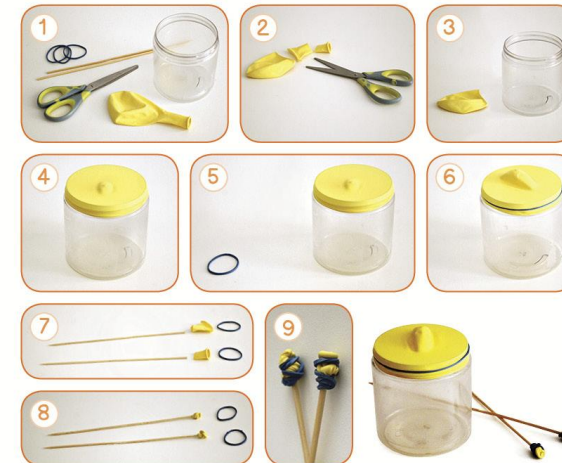

2. Як ти розумієш слово "спільнота"? У чому її сила?
3. Розглянь світлини. Що об'єднує цих людей у спільноті?

4. Подумай, які правила мають діяти у класній спільноті.

5. Зроби власний музичний інструмент.

6. Під супровід власноруч створених музичних інструментів заспівайте пісню Миколи Шутя.

В цьому класі друзі всі —
Я і ти, і ми, і ви.
Привітай того, хто зліва.
Привітай того, хто справа.
Ми — одна сім'я.

* Що ти відчуваєш після спільного виконання пісні? Підними відповідну цеглинку "Лего": щастя — , радість — , неспокій — , сум — .

Структура підручника: початок тематичного ТИЖНЯ

Сюжетний малюнок, який ілюструє тему в цілому та стосується проблемних запитань

Запитання та завдання навколо змісту сюжетного малюнка

1. Як ти думаєш, що має бути в кожному класі? Чому?
2. Що із зображеного є у твоєму класі, а що — ні?
3. Які осередки класу тебе найбільше зацікавили?

4. Про що можуть говорити діти в кожному із них?
5. Виклади з цеглинок "Лего" щось, що є у класі.
Обведи фігурку на папері, домалюй деталі. Презентуй роботу.

Структура підручника: робота з проблемним запитанням

Досліди, що допомагають
глибше розкрити тему
і зацікавити дітей

Наочність дає змогу
самостійно зробити висновок

Розмірковування
як проміжний висновок

Рефлексія

Як нам стати класною спільнотою?

1. Досліди, що легше зламати. Поясни, чому людям краще діяти разом.

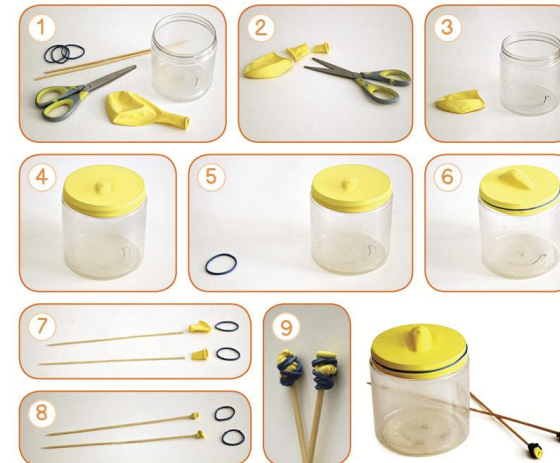
2. Як ти розумієш слово "спільнота"? У чому її сила?
3. Розглянь світлини. Що об'єднує цих людей у спільноті?

4. Подумай, які правила мають діяти у класній спільноті.

14 Тиждень 2 • НАШ КЛАС

5. Зроби власний музичний інструмент.

6. Під супровід власноруч створених музичних інструментів заспівайте пісню Миколи Шутя.

В цьому класі друзі всі —
Я і ти, і ми, і ви.
Привітай того, хто зліва.
Привітай того, хто справа.
Ми — одна сім'я.

* Що ти відчуваєш після спільного виконання пісні? Підними відповідну цеглинку "Лего": щастя — , радість — , неспокій — , сум — .

Захоплива групова діяльність
зі створеним виробом

Особливості викладу матеріалу: тематичний комікс

Комікс до проблемного запитання; питання і завдання за змістом коміксу

Додаткове завдання / запитання за змістом коміксу для активізації досвіду дітей

Пам'ятка, що допоможе в повсякденному житті

Проблемне запитання

Чого ми можемо досягти разом?

1. Дізнайся, як упоралися друзі з нелегким завданням. Склади розповідь за кадрами коміксу.

2. Пригадай, чи доводилося тобі ставати комусь у пригоді.

Обговорення проблемного запитання

3. Пригадай чи послухай українську казку "Ріпка". Чи справді Мишка виявилася найсильнішою? Чому ти так думаєш?

* Чи траплялися тобі ситуації, коли справу вдавалося зробити не наодинці, а гуртом? Розкажи.

4. Що можна назвати дружньою допомогою?

5. Обери справи, які краще робити в команді. Поясни свою відповідь.

6. Які слова допомагають гарно працювати разом?

Слова ввічливості

Дозволь допомогти.

Дякую!

Будь ласка.

Перепрошую.

Малюнки допомагають зрозуміти текст

Особливості викладу матеріалу: зрозуміла наочність

Пізнавальні тексти з малюнками: читати легко навіть початківцям!

Наочне порівняння дозволяє легко аналізувати та робити висновки

Наочна математика

Проблемне запитання

Просто і наочно пояснюємо складне

Як упізнати осінь?

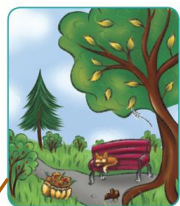
1. Прочитай. Про які ознаки осені йдеться у казці?

Настала осінь. У лісі достигли , виростили , Дні стали короткими й холодними. З облітає . Колько назбирав , наносив у нору. А потім подумав: "Навіщо? Я ж усю зиму спатиму!"

І подарував   Руді. Вона дуже зраділа гостинцям.

 Які ще ознаки осені рідного краю ти знаєш?

2. Як змінюється осінь упродовж трьох місяців?

вересень

жовтень

листопад

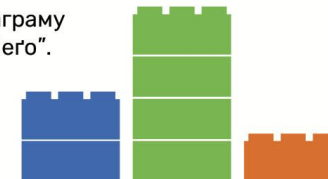

3. Прогуляйся шкільним подвір'ям, помічаючи осінні зміни в природі.

4. Які об'єкти довкілля ви дослідили різними органами чуття?

Викладіть діаграму з цеглинок "Лего".

5. Упізнай, з яких дерев листочки.

Акація
Клен
Дуб
Липа
Береза
Каштан

6. Зроби з природного матеріалу композицію у формі відомих тобі геометричних фігур.

Досліджуємо природне довкілля

Які бувають театри?

1. Розглянь фотографії. Як можна впізнати будівлю, де "живе" театр?

Одеський театр опери та балету

Львівський театр опери та балету

Харківський театр для дітей та юнацтва

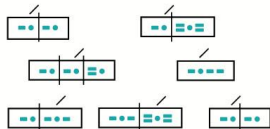

Київський театр ляльок

2. Подумай, що є спільним для всіх театрів. Продовж речення:
У кожному театрі є , , ...

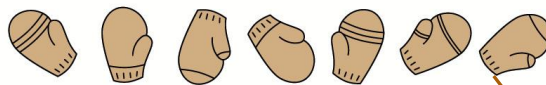
3. Яку українську народну казку грають у пальчиковому театрі?

Пригадай її зміст і розкажи.

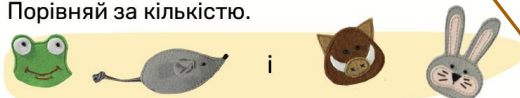

4. Дід загубив рукавичку о 2-й годині, а відшукав о 6-й. Скільки часу хазяйнували в ній звірята?

5. Відшукай рукавичку без пари.

6. Порівняй за кількістю.

7. Інсценізуйте з друзями українську народну казку "Рукавичка".

Особливості викладу матеріалу: історії, що спонукають діяти

Навчаємо за принципом "Дізнався — досліді — дій!"

Інтегровані завдання з різних освітніх галузей, прив'язані до теми тижня

Ланцюжок завдань утворює цікаву історію, тому виконувати їх ще цікавіше!

Завдання, що спонукають розмірковувати

Особливості викладу матеріалу: знання, важливі для життя

Вивчаємо речі, якими користуємося в повсякденні

Розповіді від імені ровесників цікаві і легко сприймаються

Чим цікава мандрівка до Києва?

1. Поміркуйте, навіщо потрібні квитки на проїзд. Яка інформація має бути на квитку?

Посадочний документ

ТЕРМ. №61	ПОСАДОЧНИЙ ДОКУМЕНТ	000ВЗВЕА-FC5C-DFCE-0001	ПН-400758126555 ФН-300182017 ЗН-3T00000002 ФК-10429216
	ПАТ "УКРАЇНЛІЗІНГ" м.Київ, вул.Тверська, буд.5	#7БП-Н1-1876292-2709	
МПС	ЦЕЙ ПОСАДОЧНИЙ ДОКУМЕНТ Є ПІДСТАВОЮ ДЛЯ ПРОЇЗДУ		23.01.2023
Прізвище, Ім'я	Онищенко Анна	Поїзд	010
Відправлення	ТЕРНОПІЛЬ	Вагон	02
Призначення	КИЇВ-ПАСАЖИЙ	Місце	05 Дитячий
Дата/час відпр.	23.01.2023 04:00	Сервіс	ВІЛ
Дата/час приб.	23.01.2023 10:00		

2. Довідайся, які місця у Києві відвідали діти.

Ми мандрували до Києва

Місто велике і гарне. Воно розкинулося

на берегах Дніпра. Ми відвідали

. А завтра підемо до театру та зоопарку.

3. А що цікаво побачити в Києві тобі?

4. Учні 1-го класу під час зимових канікул побували у Києві. У програмі екскурсії було заплановане відвідування вистави. Вчитель заздалегідь купив квитки у театр, що розташований біля Контрактової площі. Розкажи, як туди дістатися від Залізничного вокзалу (станція "Вокзальна").

Фрагмент схеми Київського метрополітену

5. Роман заплатив за квиток у метро ось такою монетою. Скільки решти отримає хлопчик, якщо проїзд коштує 8 грн?
6. На екскурсії Оксана задивилася на сувеніри і відстала від групи. Змоделюйте ситуацію. Як можна її вирішити?
7. Які емоції могла викликати у дітей мандрівка до Києва? Назви.

Проблемне запитання

4. Розкажи, з чого сьогодні складався твій сніда-нок. Чи був він корисним? Обґрунтуй.
5. Оленка вирішила скласти перелік лише корис-них продуктів. Що тут зайве?

6. До якого дня треба з'їсти йогурт?

ЙОГУРТ

Виготовлено: 04.04
Термін придатності: 14 днів

КВІТЕНЬ						
Пн	1	8	15	22	29	
Вт	2	9	16	23	30	
Ср	3	10	17	24		
Чт	4	11	18	25		
Пт	5	12	19	26		
Сб	6	13	20	27		
Нд	7	14	21	28		

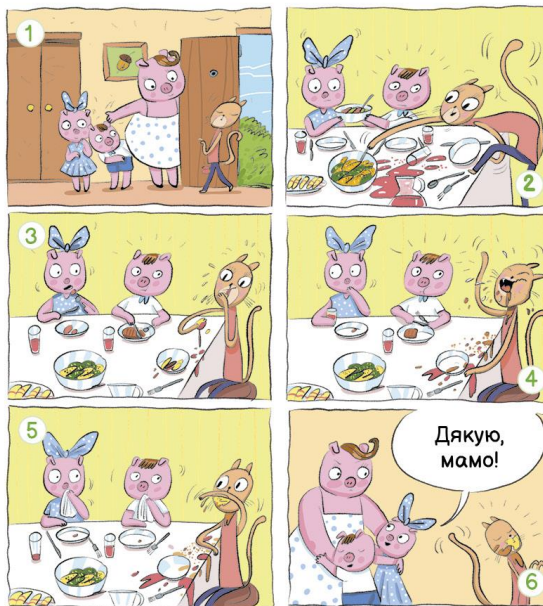
7. Тато Оленки — лікар. Він розповів, як правильно харчуватися. Яких порад ти вже дотримуєшся?

- * Харчуйся невеликими порціями 4-5 разів на день. Не їж, коли не маєш апетиту.
- * Не поспішай — ретельно пережовуй їжу.
- * Пий достатньо води.

8. Зроби книжку "Корисні та шкідливі продукти".

Як поводитися за столом?

1. Дізнайся, хто з героїв коміксу знає правила етикету. Як ти можеш пояснити слово "етикет"?

2. Які ще правила поведінки за столом ти знаєш? Розкажи.

Особливості викладу матеріалу: **ЗНАННЯ, ВАЖЛИВІ ДЛЯ ЖИТТЯ**

Тематичний комікс за темою проблемного запитання та завдання до нього

Додаткове завдання для активізації досвіду дітей

Ненав'язливі дієві поради

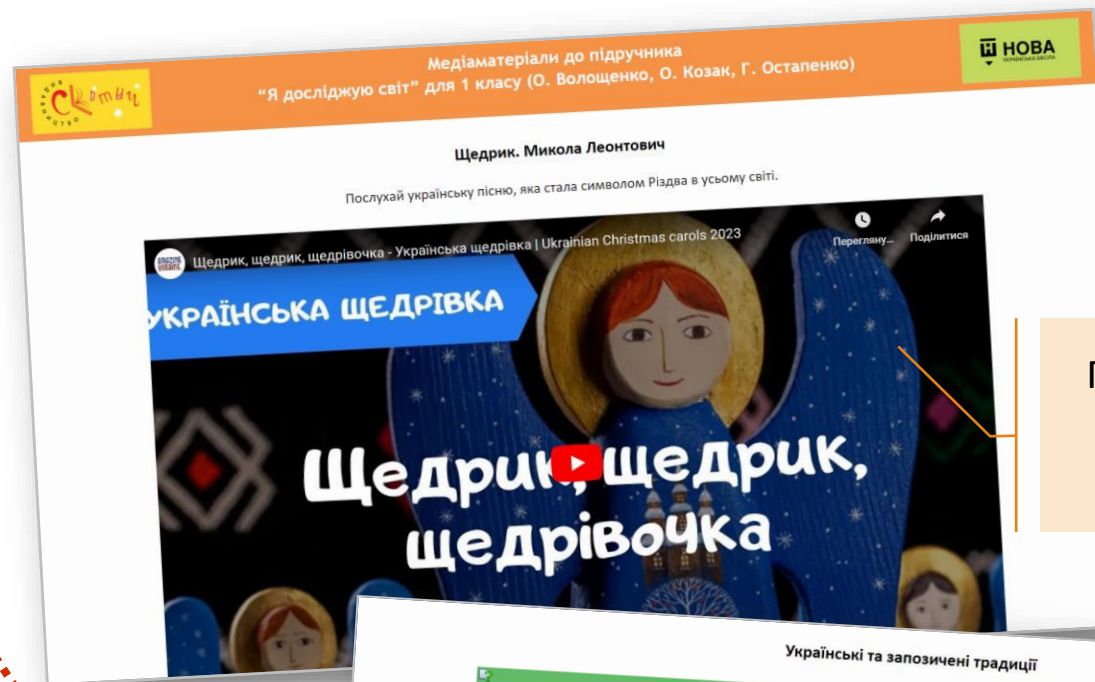

Що нового?

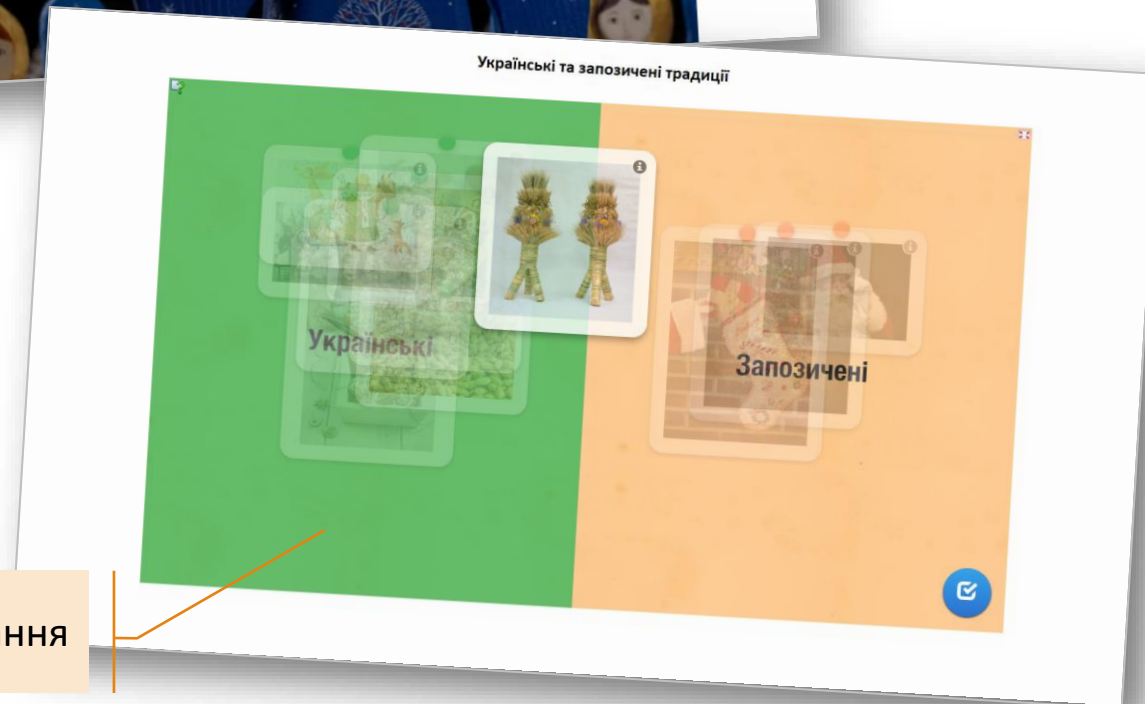
**Захопливі
мультимедійні
матеріали до кожного
проблемного
запитання**

svitdovkola.org

Пізнавальні відео,
мультфільми,
художні твори

Онлайн-завдання

Тиждень 1
Я школяр / школярка

Урок 1 (понеділок)
Навіщо мені ходити до школи?

Уроки 2 (вівторок)
Я та мої однокласники

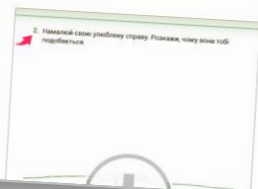
Крок 5. Вправа "Продовж речення"

- Поміркуйте, які справи вам приносять найбільше задоволення, та продовжте речення.

- Найбільше мені подобається займатися ...
- Я почувуюся щасливим / щасливою, коли ...
- Мені весело, коли я ...
- Я мрію про ...

Крок 6. Малюємо улюблену справу

- Розгорніть зошит на сторінці 5. Знайдіть вправу 2. Намалуйте свою улюблену справу.

>230
уроків

Що нового?

ГОТОВИЙ
КОНСПЕКТ
ДО КОЖНОГО
уроку

svitdovkola.org/1/lessons

Буквар для 1 класу

Авторки:

Ганна Остапенко,
Леся Мовчун

Методична підтримка до посібника —
на сайті svitdovkola.org

Видавництво “Світич”, 2023

Буквар НОВОГО формату

Моя бібліотечка

2. Що можна сказати, якщо хтось дуже поспішає?

 — Почекайте, будь ласка.
— Чи не можна трохи повільніше?
— Дуже прошу, не поспішайте так!

3. Придумайте підпис до фото.

4. Підкресли назви транспортних засобів, якими тобі доводилося подорожувати, синім кольором, а ті, на яких тобі хочеться покататися, — червоним.

*поїзд літак фунікулер яхта
автобус човен тролейбус трамвай*

5. Випиши 5 слів, які мають два склади, із завдання 4.

6. Що ти робиш, коли в тебе виникають труднощі?

 вчуся   злюся   переробляю

55

Місця для письма

Індивідуалізовані
завдання

Структура посібника: добукварний період

Повторення

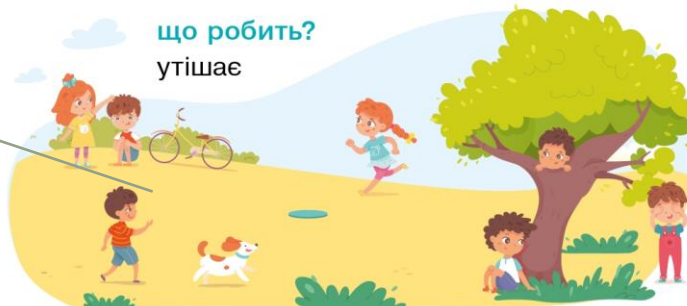
Закріплення нового поняття

Слова — назви дій

1. Пригадайте, які групи слів ви вже знаєте. Пограйте: нехай хтось промовляє слово — назву предмета, а хтось добирає до нього ознаку, а краще кілька.

2. Назви, хто що робить на малюнку.

Слова — назви дій відповідають на питання **що робити?**

12

3. Познач дії, які ти виконуєш щодня, та назви їх. Додай ще кілька інших.

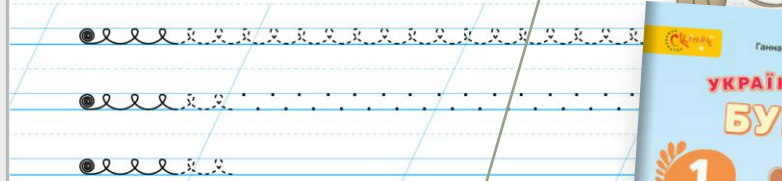

Доброго ранку! Я — **Режисерка**, люблю готувати вистави та грати різні ролі. А ти?

4. Покажи рухами дію, а решта нехай відгадують її і назвуть.

5. Клубочки розмоталися. Домалюй нитки.

6. Як ти почуваєшся наприкінці уроку? Обведи.

13

Вивчення нового: дослідження

Формування нового поняття

Підготовка руки до письма

Рефлексія

Групова робота

Структура посібника: букварний період

Знайомство з літерою і дослідження звуку

Вправи на розвиток моторики і координації

Напрацювання техніки читання

Прописування малої літери, буквосполучень, слів

Рефлексія

Літера У, звук [y]

У у
(y)

У, як українка щира, закликає жити в мирі.

1. Обведи контур України та розфарбуй карту різними кольорами.

2. Прочитай буквосполучення підряд, через одне, через два, з кінця.

гу пу ру ну гу зу ук уд ус ум ул
ку ду су му лу уг уп ур ун

3. Повтори вірш "Білий сніг" (с. 24) від початку до кінця.

30

4. Прочитай. Знайди та обведи в кожному рядку по 2 слова. На які питання вони відповідають?

нум гум кум сум пум рум лум дум дзум
лун лук лус луп луг лудз лул луз лум

5. З'єднай слова і відповідні зображення.

купа купе курка гусак рука суп

6. Потренуйся писати нову літеру і слово.

7. Що ти робиш, коли тобі складно виконати стараяся припини

31

Структура посібника: післябукварний період

Повторення друкованої літери у вірші

Групове обговорення

Додаткові завдання

Читання на рівні слова, речення чи тексту

Літера Т

1. Прочитай вірш. Підкресли та полічи всі літери Т і т.

Толин татко тракторист,
а Тарасиків — танкіст.
Токар татко у Тетянки,
тренер — у Тимка й Оксанки.

Сергій Цушко

Токар виготовляє деталі з металу, дерева, пластмаси.

2. Скільки дітей згадано у вірші? Хто за професіями їхні татусі?

3. З'єднай слова в пари. Підкресли літери, які відрізняють жіночий варіант назви професії від чоловічого.

тренер

тракторист

тенісист

танкіст

таксист

танкістка

трактористка

таксистка

тенісистка

тренерка

У кожної професії є дві назви: для жінок і для чоловіків. Користуйся обома!

36

Прописування великих літер

4. Повправляйся в письмі.

Т Т Т Т Т Т Т Т Т

Тереза Тереза

Тимко Тимко

5. Прочитай текст.

Промовте вголос: "файне місто". І хтось неодмінно відгукнеться: "Тернопіль". Файний — це гарний. Тернопіль — дуже гарне українське місто, у самому центрі якого розкинулося велике озеро.

6. Що тобі сьогодні вдалося добре? Обведи.

37

Рефлексія

Підручник “Мистецтво” для 1 класу

Авторки: Ірина Стеценко,
Світлана Садовенко

Методична підтримка до посібника —
на сайті svitdovkola.org

Видавництво “Світлич”, 2023

Окремі матеріали для уроків музики та образотворчості, об'єднані спільною темою

Народна скарбничка

svitdovkola.org/art1/11

У картині можна відчуті тепло сонячних променів і зимовий холод. Це передають кольори та художня майстерність.

Поміркуйте, якими кольорами ви намалювали б літо, осінь, зиму, весну. Чому саме такими?

Пори року у квітках

Роздивися роботи майстрині Наталії Масюк.

- Як гадаєш, якій порі року майстриня присвятила кожну роботу? Що тобі допомогло це зрозуміти?
- Як ти уявляєш четверту картину? У яких кольорах?

Наші відчуття і барви

Різні барви викликають різні відчуття. Тому кольори об'єднують у групи.

ТЕПЛІ КОЛЬОРИ

22

Тиждень 6. Батьківщина

ХОЛОДНІ КОЛЬОРИ

Петриківський розпис

Українці здавна прикрашали оселі та предмети побуту візерунками. триківський

Що спільного художниці? Квіти й листя

Осінній букет

Створи свій осінній букет. Теплі чи холодні кольори?

Мандрівка Карпатами

svitdovkola.org/art1/12

Може здатися, що митці й мисткині пишуть свої твори не задумуючись. Але насправді у мистецтві є особливі техніки й правила.

Наспівайте одне одному мелодії улюблених пісень. Що відрізняє пісню від іншого музичного твору?

Розгляньте схему, якою можна зобразити пісню.

■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■

- Який рядок схеми позначає музику, а який – слова?
- Знайдіть на схемі куплети й приспів. Як ви це визначили?

Музична подорож

Послухай музику. Хто і як може перетворити її на пісню?

Книжка + Музика + Дитина = Пісня

А тепер послухай пісню Володимира Івасюка "Я піду в далекі гори" в натхненному виконанні Оксани Мухи.

- Як співачка поєднує слова й музику? Чи так само пісня звучатиме у виконанні іншого артиста / артистки? Чому?
- Якими інструментами виконано музику?

Доповни пісню грою на ще одному інструменті.

24

Тиждень 6. Батьківщина

Карпати очима художниці

Подивися, якими Українські Карпати змалювала Ольга Кваша в картині "Сновидіння верховин".

Чому художниця назвала пейзаж саме так? Які сни бачать гори?

Пейзаж

- Які почуття охоплюють тебе від споглядання пейзажу?
- Де майстриня використовує теплі, а де – холодні кольори? Як вона зобразила небо?

Гори в моїй уяві

Чи бачив / бачила ти гори наживо? Які вони були?

Якими ти уявляєш Карпати, слухаючи пісню Володимира Івасюка? Зобрази це на малюнку.

- Яке приладдя тобі потрібне?
- Як ти розмістиш аркуш?

Розкажіть про свої малюнки. Чи всі вони є пейзажами? Створіть виставку "Я піду в далекі гори".

Структура підручника: уроки з акцентом на образотворчість

Актуалізація знань дітей

Розглядаємо та обговорюємо

Пояснення нових термінів на наочних
та зрозумілих дітям прикладах

Образотворча діяльність: поради та
покрокове виконання роботи

Народна скарбничка

svitdovkola.org/art1/11

У картині можна відчутти тепло сонячних променів і зимовий холод. Це передають кольори та художня майстерність.

- Поміркуйте, якими кольорами ви намалювали б літо, осінь, зиму, весну. Чому саме такими?

Пори року у квітках

- Роздивися роботи майстрині Наталії Масюк.

- Як гадаєш, якій порі року майстриня присвятила кожен роботу? Що тобі допомогло це зрозуміти?
- Як ти уявляєш четверту картину? У яких кольорах?

Наші відчуття і барви

- Різні барви викликають різні відчуття. Тому кольори об'єднують у групи.

22

Тиждень 6. Батьківщина

Петриківський розпис

Українці здавна прикрашали оселі та предмети побуту візерунками. Так на Дніпропетровщині зародився петриківський розпис, що на картинах Наталії Масюк.

- Що спільного між картинами художниці? Знайди в них схожі квіти й листочки.

Осінній букет

- Створи свій осінній букет. Які кольори ти вибери теплі чи холодні?

Тема уроку
та основна діяльність

Актуалізація
знань дітей

Структура підручника: уроки з акцентом на музичне мистецтво

Мандрівка Карпатами

svitdovkola.org/art1/12

Може здатися, що митці й мисткині пишуть свої твори не задумуючись. Але насправді у мистецтві є особливі техніки й правила.

- Наспівайте одне одному мелодії улюблених пісень. Що відрізняє пісню від іншого музичного твору?
- Розгляньте схему, якою можна зобразити пісню.

- Який рядок схеми позначає музику, а який – слова?
- Знайдіть на схемі куплети й приспів. Як ви це визначили?

Музична подорож

Послухай музику. Хто і як може перетворити її на пісню?

+ + = **Пісня**

А тепер послухай пісню **Володимира Івасюка "Я піду в далекі гори"** в натхненному виконанні **Оксани Мухи**.

- Як співачка поєднає слова й музику? Чи так само пісня звучатиме у виконанні іншого артиста / артистки? Чому?
- Якими інструментами виконано музику?

Доповни пісню грою на ще одному інструменті.

Тижень 6. Батьківщина

Карпати очима художниці

Подивися, якими Українські Карпати змалювала **Ольга Кваша** в картині "Сновидіння верховин".

Чому художниця назвала пейзаж саме так? Які сни бачать гори?

Пейзаж

- Які почуття охоплюють тебе від споглядання пейзажу?
- Де майстриня використовує теплі, а де – холодні кольори? Як вона зобразила небо?

Гори в моїй уяві

Чи бачив / бачила ти гори наживо? Які вони були? Якими ти уявляєш Карпати, слухаючи пісню Володимира Івасюка? Зобрази це на малюнку.

- Яке приладдя тобі потрібне?
- Як ти розмістиш аркуш?

Розкажіть про свої малюнки. Чи всі вони є пейзажами? Створіть виставку "Я піду в далекі гори".

Розглядання картини,
співзвучної музиці

Слухаємо та обговорюємо

Активна інтегрована
робота за темою

Обговорення зробленого
та створення виставки

Тема уроку
та основна діяльність

Актуалізація
знань дітей

Структура підручника: уроки з подвійним акцентом

Слухаємо та обговорюємо

Демонстрація мистецтва
в повсякденні

Розглядаємо
та обговорюємо

Активна інтегрована
діяльність

Досліджуємо все навколо

svitdovkola.org/art1/7-8

Щодня ми бачимо, чуємо та відчуваємо дива. Пригадаймо, що нам допомагає не пройти повз них.

Що цікавого ви нещодавно бачили? Покажіть це без слів, аби інші відгадали. Як вашу розповідь рухами можна зробити зрозумілішою?

Бачимо та відчуваємо

Вигадай назви до картин **Дональда Золана**.

Що відчувають діти? Що допомагає їм пізнавати довкілля?
Поміркуй, про який орган чуття не розповів художник.

Відчуття від чого ти би хотів / хотіла передати? Можливо, від співу пташки або від смаку улюбленого десерту? Намалюй задумане.

16

Тиждень 4. Моє довкілля

Чуємо – уявляємо

Послухай п'єсу **Франсуа Куперена**. Про що нам розповів композитор?

Соло

Скільки музичних інструментів у п'єсі ти почув / почула?

Послухай ще одну п'єсу **Франсуа Куперена**. Що ти уявляєш зараз?
Зроби малюнок до однієї із п'єс.
Яка п'єса тобі сподобалася найбільше? Зіграй під неї на шумовому інструменті.

Хор

Виконайте хором пісню "Рідна школа", яку ви вивчали в цьому місяці.

17

Бібліотека медіаматеріалів та навчально-методичне забезпечення на сайті svitdovkola.org

Образотворча діяльність

Як ми зростали?

1. Погортай сторінки підручника, за яким ти вчився/вчилася цього року, та пригадай різні теми.

Знайди:

- * свій улюблений комікс;
- * цікавий дослід;
- * завдання, яке тобі сподобалося виконувати в групі;
- * найскладніше для тебе завдання;
- * найвеселіший сюжетний малюнок.

2. Першокласники і першокласниці пригадували, яких умінь вони набули впродовж року.

Я тепер вмію читати і роблю це щодня.

Я навчився дружити.

А яких умінь набув/набула ти?

124

Тижень 34 · ЯК МИ ЗРОСТАЛИ?

3. У школі "Соняшник" зробили галерею портретів 1-А класу. Кожен і кожна — видатна особистість!

Прочитала найтовщу книжку.

Найчастіше говорить "Дякую".

Подумай, чим кожен/кожна з вас видатний/видатна. Створи галерею видатних особистостей свого класу.

4. Створи капсулу часу, яку ви разом відкриєте, завершивши 4 клас. Складіть туди різні пам'ятні речі та світліни. Напишіть лист у майбутнє самим собі.

svidovkola.org/1v2/p2125

125

6. Зимові свята

яку співає во-
США. Чи зна-

ого знають як
... Колядка дзво-
... стала відомою на весь світ.

Різдвяні дзвіночки

Дзвіночки є символом Різдва у багатьох країнах світу. Розглянь, яким розписом прикрашені дзвіночки нижче.

Намалюй листівку з гарно оздобленим різдвяним дзвіночком. Привітай своїх близьких. Гарних свят!

Пригадай і йди вперед

- Яка картина справила на тебе найбільше враження? Розкажи про неї, щоб усі пригадали.
- Яку музику тобі сподобалося слухати? Хто її написав? Які музичні інструменти в ній звучать?
- Що тобі найкраще вдалося на уроках мистецтва? Над чим іще ти хочеш попрацювати?

57

Буквар

Згадай перед канікулами

1. Підпиши зображення.

2. Прочитай текст і розфарбуй відповідну ілюстрацію.

Ми ліпимо снігову бабу. А принесе подарунок для ? Напевно, ні. А ми принесемо теплий .

3. Придумай та промов побажання на свята своїм однокласникам і однокласницям.

Бажаю тобі здоров'я та мирного неба.

62

Мистецтво

Забезпечуємо
в підручниках
формувальне
оцінювання

Я досліджую світ

Навчально-методичне забезпечення підручників

▶ календарно-тематичне планування уроків

▶ робочий зошит

▶ інтернет-підтримка на сайті svitdovkola.org

- конспекти уроків
- методичні матеріали
- навчальні презентації
- інтерактивні завдання
- матеріали для роздрукування
- та багато іншого

Запрошуємо до діалогу

books@dvsvit.com.ua

(067) 504-5022

До кожного
підручника —
повне методичне
забезпечення
на сайті

svitdovkola.org/metodic

Запрошуємо до діалогу

info@svitdovkola.org

(067) 837-4401

**Обирайте
комплект
підручників
видавництва
“Світич”!**

Електронні [версії](#) підручників завантажуйте на сайті

svitdovkola.org/books/1